

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/81/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914204724
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5914204724.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd Žilina, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o. so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti odporcom: v rade 1/ S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. č. XXXX/XX, S., štátny občan SR, v rade 2/ L. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. č. XXXX/XX, S., štátna občianka SR, obidvaja zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s.r.o., so sídlom Dončova 1451/21, Ružomberok, IČO : 36 86 23 04, o zaplatenie 1.071,95 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok, č. k. 9C/108/2014-70 zo dňa 3. novembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e s tým, že vo výroku o trovách konania vypúšťa slovné spojenie „spoločne a nerozdielne“.

Navrhovateľ j e p o v i n n ý zaplatiť odporcom v rade 1/ a 2/ trovy odvolacieho konania vo výške 83,76 Eur, k rukám právneho zástupcu odporcov Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s.r.o., do 3 dní.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal, aby boli odporcovia v rade 1/ a 2/ povinní spoločne a nerozdielne mu zaplatiť sumu 1.071,95 € spolu s úrokom z omeškania špecifikovaným v návrhu až do zaplatenia. Navrhovateľa zároveň zaviazal nahradiť odporcom v rade 1/ a 2/ trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 278,09 €. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 13.5.2003 právny predchodca navrhovateľa uzatvoril s odporcami zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol odporcom poskytnutý spotrebný úver vo výške 3.319,39 €. V zmluve bola dohodnutá úroková sadzba vo výške 9,30 % ročne a poplatok za správu úveru vo výške 3,32 € štvrťročne. Odporcovia sa zaviazali vrátiť úver v mesačných splátkach po 44,48 € s tým, že splatnosť prvej splátky bola dohodnutá na deň 20.6.2003 a konečná splatnosť na deň 20.4.2013. Listom zo dňa 20.4.2011 vyhlásil navrhovateľ ku dňu 20.4.2011 mimoriadnu splatnosť predmetného úveru. Predmetná zmluva o splátkovom úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Novela Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) uskutočnená zák. č. 150/2004 Z.z. s účinnosťou od 1.4.2004 zakotvila do Slovenského súkromného práva právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Napriek tomu, že predmetná zmluva o splátkovom úvere bola uzatvorená dňa 13.5.2003, t.j. pred účinnosťou uvedenej novely, poukázal na to, že úmyslom zákonodarcu bolo poskytnúť ochranu spotrebiteľom aj v zmluvách, ktoré boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti predmetného zákona, a to s poukazom na § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Z.z. , ako aj prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1.4.2004, konkrétne § 879f OZ. S poukazom na to, že pri spotrebiteľských zmluvách je súd povinný sa zaoberať prípadným premlčaním záväzku z úradnej povinnosti, ako aj s poukazom na vznesenú námietku premlčania zo

strany právneho zástupcu odporcov, sa zaoberal, či uplatňovaný nárok nie je premlčaný. Z dôvodu výhodnejšej právnej úpravy premlčania v OZ bol na daný právny vzťah ohľadne premlčania potrebné aplikovať ustanovenia tohto Občianskeho zákonníka. V danej veci k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo dňa 20.4.2011, t.j. v dobe dlhšej ako tri roky pred podaním návrhu na začatie konania, keď návrh na začatie konania bol podaný na súd dňa 2.6.2014. Posledným dňom zachovania premlčacej doby bol potom deň 20.4.2014. Na základe uvedeného, nárok uplatnený navrhovateľom, je premlčaný. O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p., keď odporcovia mali vo veci plný úspech.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Zastáva názor, že vo veci boli nesprávne aplikované ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútny obchodno-záväzkový vzťah. Úverová zmluva bola uzatvorená dňa 13.5.2003, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 OZ len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v 8. časti OZ, ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku. V dôsledku toho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 OZ. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2M Cdo 3/2011, 6M Cdo 4/2012, ako aj rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Prešove. Vzhľadom na uvedené nemožno považovať uplatnený nárok za premlčaný, keďže premlčacia doba začala plynúť 20.4.2011 a k jej uplynutiu dôjde 20.4.2015. Vzhľadom na uvedené navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že sa vyhovie návrhu v celom rozsahu alebo rozsudok zrušiť a vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania, ktoré i vyčíslil.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadrili odporcovia, ktorí zastávajú názor, že podané odvolanie je nedôvodné a neopodstatnené. Napadnuté rozhodnutie je vecne správne a spravodlivé. Zotrvávajú na vznesenej námietke premlčania a tiež uviedli, že navrhovateľ zamlčal, že splátky úveru splatné v čase od 20.6.2010 do 20.4.2013 v sume 1.556,80 € (predmet žaloby) boli všetky uhradené. Nad rámec plnení a celkom spolu uhradili navrhovateľovi sumu 2.270,- €. Teda žalovaný nárok je uhradený bezo zvyšku, dokonca odporcom vzniká nárok na vrátenie časti týchto plnení. Zhodne s prvostupňovým súdom majú za to, že právne otázky zo spotrebiteľskej zmluvy bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa daná spotrebiteľská zmluva uzavrela, je treba riešiť podľa OZ. Pôsobnosť ustanovení OZ na spotrebiteľskú zmluvu, aj tú ktorá je uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, dokonca zákon v minulosti úplne jednoznačne vymedzoval v ust. § 3 zák. č. 250/2007 Z.z. Z uvedeného je zrejmé, že vzťah spotrebiteľa a banky nikdy nemožno hodnotiť ako absolútny obchod. OZ poskytuje spotrebiteľovi v porovnaní s Obchodným zákonníkom z pohľadu na danú vec významných právnych skutočností, silnejšie právne postavenie a väčší rozsah práv. Poukázali na rozhodnutia Krajského súdu Prešov a Krajského súdu Trenčín. V danom prípade sa jedná o zmluvu o splátkovom úvere podliehajúcu režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Zmluva neobsahuje vymedzenie podstatných náležitostí, a to ročnej percentuálnej miery nákladov na úver v dôsledku čoho navrhovateľ nemá nárok na žiadne úroky, poplatky, či iné platby a iné poplatky. Namietal aktívnu legitímáciu navrhovateľa, nakoľko v zmysle § 4 ods. 5 zák. č. 258/2001 Z.z. pohľadávku zo zmluvy spravujúcu sa týmto zákonom môže veriteľ postúpiť, len ak to pripúšťa osobitný predpis. Týmto je OZ a výslovne nepripúšťa postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. S poukazom na uvedené navrhujú rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Zároveň si uplatnili trovy odvolacieho konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia.

Krajský súd ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.) , bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozhodnutie v rozsahu § 212 ods. 1 O.s.p. a rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd sa v zásadných a rozhodujúcich zisteniach a záveroch stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu a na zdôraznenie vecnej správnosti len doplnil/zopakoval niektoré podstatné skutočnosti (§219 ods. 2 O.s.p.).

Z ustáleného skutkového stavu okresným súdom vyplýva, že právny predchodca navrhovateľa s odporcami ako dlžníkmi uzavrel dňa 13.05.2003 zmluvu o splátkovom úvere. Navrhovateľom listom zo

dňa 20.04.2011 Vyhlásil ku dňu 20.04.2011 mimoriadnu splatnosť celého úveru, a preto sa celý dlh sa stal splatným dňom 20.04.2011.

Keďže okresný súd návrh navrhovateľa zamietol vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania odporcami, odvolací súd zamerlal preskúmanie veci v prvom rade na okolnosť, či predmetné vznesenie námietky premlčania je dôvodné. Ak je totiž vznesenie námietky premlčania odôvodnené, nezostávalo okresnému súdu nič iné, ako návrh navrhovateľa zamietnuť. Uplatnením námietky premlčania na súde totiž prestáva byť subjektívne právo vynúiteľné a podľa platného právneho stavu súd premlčané právo nemôže priznať.

Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007. S účinnosťou do 24.11.2004, teda v čase uzavretia danej zmluvy, citovaný zákon v § 23a definoval spotrebiteľské zmluvy, ako typovú zmluvu, ktorou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Stanovil, že typová zmluva nesmie obsahovať neprímerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby, 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 2 písm. b/ zák.č. 258/2001 Z.z. účinného v čase uzavretia zmluvy, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

V čase uzavretia zmluvy Občiansky zákonník nedefinoval spotrebiteľské zmluvy. Následne v ust. § 52 tieto definoval rozdielne v období od 1.4.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 1.1.2008. Ust. § 52 OZ v znení v období od 1.4.2004 do 31.12.2007 zakotvovalo, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v 8. časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

S účinnosťou od 1.1.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu už definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 citovaného ustanovenia je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 citovaného ustanovenia je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

I keď v čase uzavretia zmluvy o úvere táto pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 OZ nespada, je nesporné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle cit. § 23a zákona č. 634/1992 Zb., keďže ide o zmluvu, ktorej charakteristickým znakom je, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcami spĺňa všetky znaky typovej zmluvy podľa zákona o ochrane spotrebiteľa platného a účinného v čase jej uzavretia a je v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky spotrebiteľskou zmluvou.

Keďže z ust. § 52 a nasl. OZ nie je možné vyvodiť, že 5. hlava Občianskeho zákonníka sa vzťahuje len a výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v § 52 ods. 1, odvolací súd je toho názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 a nasl. OZ je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy ako sú definované v cit. ust. § 23a zákona č. 634/1992 Zb.

Bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ ObZ), s poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat lex generalis, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 258/2001 Z.z. b. o spotrebiteľskom úvere, ako i ust. § 52 a nasl. OZ, zák.č. 634/1992 Zb., má prednosť pred všeobecnou právnou úpravou, ktorou je Obchodný

zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení, Zákona o ochrane spotrebiteľa a Zákona o spotrebiteľskom úvere.

Presadzovanie obchodného práva na inštitúty upravené v kódexe o občianskych právach len s poukazom na argumentáciu o úveroch ako absolútnych obchodoch je argumentačne zjednodušené. Sám zákonodarca v zák.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľskom úvere upravil podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru, ako aj náležitosti zmluvy. V ust. § 5 upravuje odstúpenie veriteľa od zmluvy, pričom odkazuje poznámkou na ust. § 48 OZ. V ust. § 7 citovaný zákon upravuje práva spotrebiteľa v prípade, že mu bolo poskytnuté vadné plnenie, pričom v poznámke odkazuje na ust. § 499 OZ a § 19 zák.č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Aj keď podľa legislatívnych pravidiel nemajú odkazové poznámky normatívnu povahu, uvedený odkaz zákonodarcu názory o absolútnej prednosti právnej úpravy obchodného práva na spotrebiteľské úverové vzťahy relativizuje.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že hoci úverová zmluva je s poukazom na ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom, je zároveň, ako na to správne poukázal okresný súd, tiež spotrebiteľskou zmluvou. Predmetná vec je o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou (zákon č. 634/1992 Zb., zák.č. 258/2001 Z. z. a ustanoveniami Občianskeho zákonníka). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typicky občianskoprávny vzťah. Úverovanie spotrebiteľov patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy. Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1. 1. 1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákoník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia. V bežných medziľudských vzťahoch použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže s nepochopením a v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákoník. Odvolací súd preto odmieta názor navrhovateľa, podľa ktorého na predmetnú spotrebiteľskú vec nedopadá právna úprava občianskeho práva ale obchodného práva.

Bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod, s poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákoník. Je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení piatej hlavy prvej časti OZ a príslušných ustanovení Zákona o spotrebiteľskom úvere.

S uplatnením Obchodného zákonníka je spojená pre spotrebiteľa v postavení dlžníka nevýhodnejšia dlhšia 4-ročná premlčacia doba (§ 397 ObZ), oproti podľa Občianskeho zákonníka pre spotrebiteľa výhodnejšej 3-ročnej premlčacej doby (§101 OZ). S poukazom na úpravu rozdielnej dĺžky základnej premlčacej doby v Občianskom zákonníku a Obchodnom zákonníku je námietka odvolateľa o výhodnejšej úprave v Obchodnom zákonníku neopodstatnená. Pre posúdenie dôvodnosti vznesenej námietky premlčania zo strany odporcov bolo preto rozhodujúce zistenie, či právny vzťah založený zmluvou o splátkovom úvere je občianskoprávnym vzťahom.

Preto bol v konečnom dôsledku správny postup okresného súdu, ktorý na posúdenie premlčacej doby v prejednávanej veci, vzhľadom na obsah danej zmluvy o splátkovom úvere použil ustanovenia § 100, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka a následne správne posúdil plynutie 3-ročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňom 20.04.2014 (vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru) a návrh na začatie konania bol podaný dňa 02.06.2014. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania bol správne premlčaný nárok zamietnutý.

O trovách odvolacieho konania súd rozhodol v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. aplikujúc ust. § 142 ods. 1 O.s.p., v zmysle ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov

potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V danom odvolacom konaní mali plný úspech odporcovia, preto im súd priznal náhradu trov tohto konania, spočívajúce z trov právneho zastúpenia za úkon jednej právnej služby v celkovej výške 83,76 Eur :

- písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa 61,41 Eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c/ Vyhl.č. 655/2004),
- režijný paušál 8,39 Eur (§ 15 písm. a, § 16 ods. 3 vyhl.č. 655/2004 Z.z.),
- 20% DPH 13,96 Eur (§ 18 ods. 3 Vyhl. č. 655/2004 Z.z.).

Podľa § 149 ods. 1 O.s.p. zaviazal navrhovateľa nahradiť trovy konania odporcom na účet ich právneho zástupcu.

Rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustné odvolanie.